

sygn. akt XII 1 Co 3871/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk - Południe w Gdańsku Wydział XII Cywilny Sekcja d/s Egzekucyjnych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSR Magdalena Hyla

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 r. w Gdańsku

sprawy z wniosku wierzyciela Naczelnika Urzędu Skarbowego w P.

przeciwko dłużnikowi M. M.

ze skargi wierzyciela na czynności komornika

postanawia :

Uchylić pkt. 3 i pkt. 4 postanowienia Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. T. K. z dnia 25 września 2015 r., w sprawie Km (...).

SSR Magdalena Hyla

UZASADNIENIE

Wierzyciel Naczelnik Urzędu Skarbowego w P. wniósł skargę na czynności Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G.T. K.. Przedmiotem skargi było postanowienie komornika z dnia 25 września 2015 r. w zakresie kosztów postępowania egzekucyjnego obciążających wierzyciela.

Wierzyciel domagał się uchylenia pkt. 3 postanowienia z dnia 25 września 2015r. oraz wezwania wierzyciela do uiszczenia kosztów postępowania egzekucyjnego. W uzasadnieniu skargi wierzyciel wywodził, iż postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia jego bezskuteczności i w takiej sytuacji, koszty postępowania winien ponieść dłużnik, wierzyciel zaś zobowiązany jest do poniesienia kosztów jedynie w przypadku niecelowego wszczęcia egzekucji, ewentualnie do pokrycia wydatków, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia.

Nadto, wierzyciel zarzucił, iż z zaskarżonego postanowienia nie wynika zasadność obciążenia go kosztami doręczenia korespondencji, wierzyciel nie ma bowiem możliwości zweryfikowania ilości doręczeń i ich adresatów. Ponadto, wierzyciel podniósł, iż komornik prowadzi postępowanie egzekucyjne na jego rzecz jedynie w takim zakresie, w jakim nastąpił zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej, stąd brak jest podstaw do powtarzania dokonanych wcześniej czynności i realizacji zapytań i czynności, o które wierzyciel nie wnosił.

Komornik, w uzasadnieniu zaskarżonej czynności sporządzonym w trybie art. 767 § 4 k.p.c. nie wskazał sposobu ustalenia wysokości wydatków, ograniczył się jedynie do stwierdzenia, iż obowiązujące przepisy nie nakładają na komornika obowiązku wykazywania ilości zwrotnych potwierdzeń odbioru znajdujących się w aktach. Komornik powołał się także na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2001 r. w sprawie III CZP 39/01, w której Sąd Najwyższy stwierdził, iż w razie bezskutecznej egzekucji wydatki gotówkowe poniesione przez komornika ponad pobraną zaliczkę obciążają wierzyciela.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym G. T. K. prowadził, pod sygnaturą akt Km (...) postępowanie z wniosku wierzyciela Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. przeciwko dłużnikowi M. M.. Postępowanie zostało wszczęte wskutek rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej. W aktach sprawy brak odpisu orzeczenia rozstrzygającego zbieg. Na skutek rozstrzygnięcia zbiegu – egzekucję prowadził początkowo Komornik przy Sądzie Rejonowym d. W. M. K., który, następnie, postanowieniem z dnia 17 stycznia 2014 r. przekazał sprawę Komornikowi przy Sądzie Rejonowym G., także, na skutek rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji. Komornik przy Sądzie Rejonowym G. H. K. (obecnie, po zmianie osoby komornika komornik T. K.), po przejęciu sprawy do prowadzenia, powiadomił strony postępowania oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako trzeciodłużnika, o przejęciu egzekucji. Nadto, komornik udzielił pisemnej odpowiedzi na pytanie wierzyciela co do podejmowanych w sprawie czynności (pisma komornika z dnia 16 września 2014 r. , 20 listopada 2014 r. i 3 grudnia 2014 r.). Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. komornik wysłuchał strony postępowania w trybie art. 827 k.p.c. (w aktach Km (...) brak dowodu doręczenia wysłuchania dłużniczki), a następnie, postanowieniem z dnia 25 września 2015 r. orzekł o umorzeniu postępowania wobec stwierdzenia jego bezskuteczności (pkt. 1 zaskarżonego postanowienia). W pkt. 3 postanowienia komornik ustalił koszty postępowania na kwotę 54,96 zł, obciążył tymi kosztami dłużnika, oraz orzekł o obowiązku ich zwrotu na rzecz wierzyciela. W pkt. 4 komornik wezwał wierzyciela do uiszczenia na rzecz komornika kwoty 46,93 zł. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż kwota 54,96 zł to koszty doręczania korespondencji, zaspokojone przez dłużniczkę do kwoty 8,03 zł. Na pokrycie wydatków komornik nie żądał od wierzyciela wpłacenia zaliczki.

Zdaniem Sądu, skarga wierzyciela jest uzasadniona.

Przede wszystkim zasadny jest zarzut skargi, dotyczący wysokości ustalonych kosztów (wydatków). Jak słusznie podniósł wierzyciel, nie da się ustalić, w oparciu o zaskarżone postanowienie, ani sposobu ustalenia wydatków przez komornika, ani ich celowości. Wprawdzie, obowiązujące przepisy, nie nakładają na komornika obowiązku szczegółowego wymienienia w orzeczeniu ilości wysłanej korespondencji, ani też podania zastosowanej stawki za każde z doręczeń, jednakże w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie w tym zakresie zostaje objęte skargą i oczywistym jest, że rodzi wątpliwości strony kosztami obciążonej, zasadnym jest jednak sporządzenie przez komornika szczegółowego zestawienia pozwalającego zarówno stronie, jak i sądowi, na zweryfikowanie prawidłowości tych wyliczeń. Tymczasem, komornik, w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sporządzonym w trybie art. 767 § 4 k.p.c., nie wskazał ilości dokonanych doręczeń, ani adresatów wysłanych przesyłek, ani nie wskazał operatora pocztowego, który doręczenia realizował, uniemożliwiając tym samym zweryfikowanie przyjętych stawek za wykonanie tych doręczeń. Z tych zatem względów, zaskarżone orzeczenie jest wadliwe.

Wątpliwości budzi także zastosowana przez komornika zasada obciążenia tymi samymi kosztami jednocześnie obu stron postępowania egzekucyjnego tj. obciążenie kosztami dłużnika (pkt.3) i wierzyciela (pkt. 4), a w szczególności sama zasada obciążenia wierzyciela obowiązkiem zwrotu wydatków na rzecz komornika.

Kwestie rozliczania kosztów postępowania egzekucyjnego reguluje przepis art. 770 k.p.c. , stanowiący ogólną zasadę odpowiedzialności dłużnika za koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Szczegółowe przepisy regulujące koszty postępowania egzekucyjnego, w tym także wydatki, unormowane są w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 790 ze zm.) w art. 34 – 60. Brak jednak w tych przepisach uregulowania zasady obciążania wierzyciela wydatkami poniesionymi przez komornika, które nie zostały pokryte w toku egzekucji z zaliczki i nie zostały wyegzekwowane od dłużnika. Wyjątek dotyczy wyłącznie spraw egzekucyjnych, w których sąd przekazał komornikowi zaliczkę na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych od kosztów. Tylko w tym przypadku ustawodawca przewidział obciążenie wierzyciela wydatkami poniesionymi przez komornika, w zakresie w jakim nie zostały pokryte z zaliczki i z wyegzekwowanej należności (art. 42 ust. 2).

Komornik, uzasadniając zaskarżone rozstrzygnięcie, powołał się na treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2001 r. w sprawie III CZP 39/01, w której Sąd Najwyższy stwierdził, iż w razie bezskutecznej egzekucji wydatki gotówkowe poniesione przez komornika ponad pobraną zaliczkę obciążają wierzyciela. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził min, iż „rozważając kwestię, na kim spoczywa obowiązek zwrotu komornikowi

poniesionych przez niego wydatków gotówkowych, nie można tracić z pola widzenia okoliczności sprawy. Zaliczka zapłacona przez wierzyciela nie pokryła w całości wydatków gotówkowych poniesionych przez komornika, nie zostały one też ściągnięte od dłużnika z powodu bezskuteczności egzekucji. Te okoliczności, w powiązaniu z zasadą, że komornik ma prawo do zwrotu poniesionych wydatków gotówkowych, wskazują wierzyciela jako zobowiązanego do ich zwrotu.”. Sąd Najwyższy uzasadnienie oparł na analogii regulacji kosztów egzekucji i kosztów sądowych unormowanych w ustawie z dnia 13 maja 1967r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd Najwyższy uznał min., iż zbieżność ta uprawnia komornika do zastosowania w drodze analogii art. 20 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wykorzystania przewidzianych w nim środków prawnych do odzyskania należnych komornikowi wydatków gotówkowych powstałych w wyniku czynności, których domagał się wierzyciel i obciążających wierzyciela ze względu na wynik egzekucji.

Sąd Rejonowy nie podziela tego poglądu. Przede wszystkim, rozważania Sądu Najwyższego straciły aktualność wobec uchylenia ustawy dnia 13 maja 1967r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Kwestia kosztów postępowania cywilnego jest obecnie uregulowana w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.). W przepisach obowiązującej ustawy o kosztach w sprawach cywilnych nie została powtórzona zasada wyrażona w uchylonym przepisie art. 20 ust. 2. a dotycząca wzywiania do uzupełnienia opłaty lub zarządzania jej ściągania. W ocenie sądu, regulacja kwestii wydatków w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji nie wymaga poszukiwania wykładni w drodze analogii, a przed poszukiwaniem poglądów doktryny, sięgnąć należy do rozwiązań ustawowych, przede wszystkim do art. 34, 35, 39 i art. 40 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, które to przepisy dają odpowiedź na pytanie kto powinien ponosić ciężar wydatków.

Przepis art. 40 ust. 1 k.p.c. daje komornikowi prawo do żądania od wierzyciela zaliczki na pokrycie wydatków uregulowanych w art. 39 tej ustawy. Zgodnie zaś z art. 39 ust. 2 pkt. 8 – do wydatków tych ustawodawca zalicza także koszty doręczenia korespondencji. Ustawa daje zatem komornikowi możliwość uzyskania środków na pokrycie niezbędnych wydatków, co do zasady, przed podjęciem czynności których dokonania żąda wierzyciel.

Z kolei art. 34 ustawy stanowi, iż koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują:

- 1)koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2)koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 3)koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4)obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 5)inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39.

Zgodnie zaś z art. 35 w/w ustawy - koszty, o których mowa w art. 34, komornik pokrywa z uzyskanych opłat egzekucyjnych.

Ustawodawca przewidział zatem, iż koszty działalności egzekucyjnej komornika, obejmujące także koszty korespondencji (pkt. 3 art. 34) mogą być pokryte z uzyskanych opłat egzekucyjnych, przy czym, w zakresie pojęcia „opłat egzekucyjnych” w ujęciu tego przepisu mieszczą się opłaty rozumiane jako dochód komornika z całej działalności egzekucyjnej.

Skoro zatem, nie ma przepisu wprost regulującego kwestie rozliczenia wydatków, to w tej sytuacji komornik powinien przewidzieć konieczność pobrania od wierzyciela stosownej zaliczki na planowane czynności egzekucyjne. W szczególności dotyczyć to powinno takich egzekucji, jak sprawa Km (...), która przekazana została Komornikowi przy Sądzie Rejonowym G. na skutek zbiegów egzekucji najpierw administracyjnej, później sądowej i w której od

początku rejestracji sprawy przez ostatni z organów egzekucyjnych bezskuteczność egzekucji była ewidentna, wobec wielości wierzycieli oraz faktu, iż ostatecznie potrącenie należności od dłużniczki miało miejsce na dwa lata przed przekazaniem sprawy. Zatem tylko pobranie od wierzyciela zaliczki na wydatki, daje komornikowi pełną gwarancję uzyskania pokrycia tych kosztów. Zaniechanie pobrania zaliczki, co miało miejsce w niniejszej sprawie – jest ryzykiem komornika, w sytuacji, gdy brak bezpośrednich rozwiązań ustawowych wprost określających obowiązek wierzyciela zwrotu komornikowi kosztów wydatków niepokrytych z zaliczki.

Wskazać także należy, iż wezwanie wierzyciela do uiszczenia określonej zaliczki daje wierzycielowi możliwość dokonania oceny ekonomicznej zasadności i celowości prowadzenia egzekucji przeciwko danemu dłużnikowi.

Mając zatem na uwadze powyższe okoliczności i uznając skargę wierzyciela za uzasadnioną, Sąd, w oparciu o treść przepisu art. 767 k.p.c., 770 k.p.c., art. 34, 39, 39 i art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 790 ze zm.) orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSR Magdalena Hyla

(...)

1) (...)

2) (...)

3) (...)

4) (...)

SSR Magdalena Hyla